Đạo diễn điện ảnh Alfred Hitchcock

Phi Trương

Chào mừng các bạn đón đọc đầu sách từ dự án sách cho thiết bị di động
Nguồn: http://vnthuquan.net
Phát hành: Nguyễn Kim Vỹ.

Mục lục

Đạo diễn điện ảnh Alfred Hitchcock

Phi Trương

Đạo diễn điện ảnh Alfred Hitchcock

Ai xem cũng “toát bồ hôi lạnh”

Nhưng nếu như tác giả của những tiểu thuyết trinh thám cực kỳ hấp dẫn Agatha Christie dù rất được mến mộ nhưng vẫn ít được ai gọi là nhà văn vĩ đại thì Alfred Hitchcock từ lâu đã được liệt vào danh sách những đạo diễn vĩ đại của thế kỷ XX.

Mặc dầu gần như chưa bao giờ bước ra ngoài lĩnh vực phim trinh thám hình sự luôn làm khán giả phải "toát bồ hôi lạnh" và chưa từng tự viết bất cứ một kịch bản nào cho các bộ phim mà ông làm đạo diễn, Hitchcock vẫn tìm ra được phương thức riêng để kể về bản thân mình, về con người và thế giới xung quanh với một ngôn ngữ chỉ riêng mình ông có. Đó lẽ nào không là bằng chứng của một nhà làm nghệ thuật vĩ đại?

Trung tuần tháng 8/2009 này là dịp kỷ niệm 110 năm ngày sinh của Alfred Hitchcock (ông sinh ngày 13/8/1899, mất ngày 29/4/1980). Cho tới hôm nay, ông vẫn là một trong những đạo diễn được kính trọng và có ảnh hưởng lớn nhất đến nền điện ảnh thế giới.

Đạo diễn Alfred Hitchcock sinh ra tại ngoại ô London trong một gia đình bán tạp hóa có ba người con. Cha mẹ ông rất

sùng đạo nên đã cho cậu con trai thứ hai này theo học trường đạo dòng Tên St. Ignatius.

Thuở nhỏ, cậu bé Alfred rất nhút nhát và thậm chí là còn yếu bóng vía, ngại giao tiếp và vì thế, hóa cô đơn. Khi Alfred lên 4 tuổi, cậu mắc một lỗi nhỏ và cha cậu đã cho dẫn cậu lên đồn cảnh sát kèm với một lá thư. Đọc xong thư, viên cảnh sát đã nhốt Alfred 10 phút với lý do vì cậu hư để dọa cho cậu nhớ đời.

Chính vì ấn tượng tuổi thơ đó nên cho tới già, Kitchcock lúc nào cũng ngại cảnh sát và vì thế, không bao giờ tự lái xe hơi. Trong nhiều bộ phim của ông đã nhấn mạnh tới nỗi sợ bản năng trước những sự buộc tội bất công và những truy đuổi đầy định kiến.

Hết trung học, nhà đạo diễn tương lai vào Trường Kỹ sư hoa tiêu, theo học chuyên ngành cơ khí, âm học và hoa tiêu. Từ năm 1915, Hitchcock làm việc trong một công ty điện tín Henley, đồng thời theo học về hội họa tại Trường Đại học Tổng hợp London. Một thời gian sau, Hitchcock được chuyển sang làm họa sĩ ở phòng quảng cáo của công ty. Cũng trong giai đoạn đó, Hitchcock bắt đầu quan tâm tới điện ảnh, thường xuyên đi xem phim ở rạp và đọc nhiều sách báo tìm hiểu về điện ảnh...

Năm 1920, ông xin được vào làm người thiết kế tựa phim cho chi nhánh London của một trong những hãng phim ở

Hollywood (về sau đó là hãng phim Paramount Pictures). Hitchcock trưởng thành khá nhanh và chẳng bao lâu sau đã là Trưởng phòng Thiết kế tựa phim.

Năm 1923, ông có được cơ hội thử sức làm đạo diễn, tuy nhiên bộ phim "Số 13" đã không được hoàn thành vì trong lúc ông đang làm nó, chi nhánh của xưởng phim ở London bất ngờ bị đóng cửa. Hitchcock chuyển sang làm việc cho nhà sản xuất Michael Balcon, một trong những bậc tiền bối của nền điện ảnh Anh trong hãng phim Gainsborough Pictures.

Năm 1923, ông gặp người vợ tương lai của mình là Alma Reville trong lúc đang tham gia làm bộ phim "Woman to woman". Hai người có một người con và đã sống được với nhau tới cuối đời (bà Reville mất ngày 6/6/1982).

Đạo diễn Alfred Hitchcock khi làm phim "Những con chim".

Bước chân vào làng điện ảnh, Hitchcock đã thử sức mình trong đủ loại công việc, từ người viết kịch bản, họa sĩ cho phim tới trợ lý đạo diễn… Tới năm 1925, ông mới được thực sự bắt tay vào làm bộ phim đầu tiên với tư cách đạo diễn: đó là bộ phim do Anh và Đức phối hợp sản xuất "Vườn khoái lạc" (The Pleasure Garden).

Trong buổi xem ra mắt tại xưởng phim, ông Balcon nhận xét rằng, xét theo những chất lượng kỹ thuật tuyệt hảo, đó

giống như một bộ phim Mỹ nhiều hơn là một bộ phim của châu Âu. Có lẽ Hitchcock cũng đã có chủ định vươn lên theo hướng này và chỉ sau vài bộ phim, ông đã được công nhận là một trong những đạo diễn hàng đầu của nền điện ảnh Anh.

Bộ phim hoành tráng đầu tiên của Hitchcock là "The Lodger", được thực hiện năm 1926. Chính trong bộ phim này lần đầu xuất hiện nhiều chi tiết mà về sau còn được ông sử dụng như những biểu tượng quen thuộc trong các phim khác nữa: mỹ nhân tóc vàng, kẻ sát nhân, người đàn ông bị kết án oan...

Mặc dầu phim "The Lodger" được khán giả đón nhận khá nhiệt tình nhưng những bộ phim tiếp theo đó lại không tạo nên được hiệu quả cần thiết. Phải tới năm 1929 với bộ phim "Blackmail", thoạt tiên là một phim câm và chỉ sau đó mới có bản kèm âm thanh, Hitchcock mới được nếm vị vinh quang.

Và bắt đầu từ bộ phim "Người biết quá nhiều" (The Man who knew too much, 1934) rất thành công, Hitchcock gần như không rời khỏi thể loại phim trinh thám nữa. Ông cố gắng giúp khán giả "mua vui cũng được một vài trống canh" nhưng không phải bằng cách thụ động mà chủ động điều khiển cảm xúc và phản ứng của khán giả từ trên màn ảnh với mục đích làm sao đạt được hiệu quả tối đa. Phim "Người biết quá nhiều" về sau được làm lại vào năm 1956...

Tới cuối những năm 30 của thế kỷ trước, Hitchcock bắt đầu trở nên nổi tiếng cả ở Mỹ và nhà làm phim lỗi lạc David Selznick đã mời ông sang Hollywood để ông thực hiện bộ phim về vụ đắm tàu Titanic. Tuy nhiên, ý tưởng này đã không thực hiện được vì khi đó không thể tìm đâu được một con tàu chở khách cũ kỹ để đánh chìm mà quay phim. Thành ra, bộ phim ra mắt "kinh đô điện ảnh" của Hitchcock lại là "Rebecca", đoạt giải Oscar dành cho phim xuất sắc nhất năm 1940. Những bộ phim tiếp theo như "Foreign Correspondent" (1940), "Suspicion" (1941), "Shadow of A Doubt" (1943), "Lifeboat" (1944), "Spellbound" (1945), "Notorious" (1946)… của Hitchcock cũng thu hút được sự quan tâm của khán giả…

Trong giai đoạn từ năm 1954 tới năm 1963, Hitchcock đã làm nhiều bộ phim mà về sau đã trở thành những tác phẩm kinh điển như "Rear Window" (1954), "To catch a Thief" (1955), "Vergtigo" (1958), “Psycho” (1960), "The Birds" (1963)... Tuy nhiên, cũng đáng tiếc là sau giai đoạn hết sức thăng hoa này, những phim sau đó của ông đã không còn được ăn khách như trước.

Đạo diễn Alfred Hitchcock được coi là người biện hộ tối cao cho thể loại phim kinh dị nhưng có lẽ trong sáng tác của ông chỉ có một bộ phim thích ứng đầy đủ với định nghĩa của thể loại phim này: đó là phim "Psycho", được quay với một ngân sách hạn chế, với kỹ thuật của truyền hình vì các hãng phim lớn từ chối không chịu làm một bộ phim có nội dung "rắn"

đến như thế. Chính bộ phim này đã giúp Hitchcock trở thành triệu phú dollar và sau đó ông tự bỏ tiền ra làm phim chứ không hoàn toàn phụ thuộc vào các nhà sản xuất nữa.

Lần đầu tiên các tác phẩm của Hitchcock được chú ý đến một cách nghiêm túc là từ phía các nhà phê bình của dòng nghệ thuật Làn sóng mới ở Pháp. Chính đạo diễn Pháp lừng danh FranCois Truffaut đã là một trong những người đầu tiên nhận ra cái nhìn đầy cá tính của Hitchcock ẩn sau vỏ bọc phim giải trí.

Thành tựu cả đời của Hitchcock là 55 bộ phim truyện mà trong đó có nhiều phim đã trở thành những tác phẩm kinh điển của nền điện ảnh thế giới thế kỷ XX. Ngoài ra, Hitchcock còn thực hiện 21 bộ phim truyền hình trong chuỗi phim "Alfred Hitchcock giới thiệu" trong những năm 50 và hai phim tài liệu (đều làm từ năm 1944). Hai bộ phim khác của ông còn bị để dở.

Các nhân vật trong các bộ phim của Hitchcock là những người bị rơi vào cái bẫy đầy bất trắc của hoàn cảnh. Một chủ đề khác nữa trong phim của ông - đó là quan hệ giữa người đàn ông và người đàn bà, đôi khi đó là cái nhìn thẳng thừng quá mức đối với sự lãng mạn.

Một trong những thủ pháp nghệ thuật ưa thích của Hitchcock là quay hình ảnh bằng cái nhìn của nhân vật, tức là để khán giả nhìn mọi sự diễn ra trên phim như thể họ

cũng đang trực tiếp chứng kiến, giống như cái nhìn của nhân vật. Hitchcock cũng được tính công sáng tạo ra thủ pháp dựng phim với tiết tấu nhanh, được thể hiện rất hấp dẫn trong cảnh giết người khét tiếng ở phim "Psycho".

Bộ phim "39 bậc" (The 39 Steps, 1935) cho tới nay vẫn là mẫu mực của thể loại phim trinh thám hài, dù Hitchcock đã hy sinh cả tính xác thực, tính lô gích và mối quan hệ tương hỗ của cốt truyện để tạo nên một mạch phim cuốn hút nhất và đã làm được việc này một cách xuất sắc.

Đạo diễn Alfred Hitchcock biết cách cô đặc lại không khí của những sự rùng rợn và các mối đe dọa - trong phim của ông, không khí này có thể được chiết ra từ bất cứ đồ vật vô hại nhất nào. Ông hiểu rất rõ rằng, không có gì có thể làm căng thẳng gia tăng hơn là những câu chuyện đùa.

Ông là nhà đạo diễn bẩm sinh, có khả năng tạo dựng nên những tuyệt tác điện ảnh không chỉ từ những tiểu thuyết trinh thám tầm tầm của các quý bà văn sĩ Anh mà đôi khi có cảm giác ngay từ cuốn… danh bạ điện thoại. "Chuyện phim diễn ra ở trong phòng khách, nhưng điều này không quan trọng, - ông nói về bộ phim "Nếu có vụ giết người hãy quay số M" (1954).- Tôi có thể cũng làm thành công như thế trong buồng điện thoại".

Hitchcock cũng rất hay đóng những vai phụ trong các tác phẩm điện ảnh mà ông làm đạo diễn.

Hitchcock qua đời vì suy thận tại nhà riêng ở Los Angeles, thọ 81 tuổi. Lễ tang ông được tiến hành trong nhà thờ Thiên chúa giáo ở Beverley Hills. Xác ông đã được thiêu và tro được rải xuống Thái Bình Dương

Phi Trương

Nguồn: http://vnthuquan.net
Phát hành: Nguyễn Kim Vỹ.

Nguồn: CAND
Được bạn: Thanh Vân đưa lên
vào ngày: 10 tháng 9 năm 2009